

L'infinitiu, antecedent (III)

En una proposició complexa com «Els ho van cosir a mà, que encara és més difícil», l'antecedent del terme relatiu «que» és, sens dubte, la frase d'infinitiu «cosir a mà»: tal com dèiem ahir, quan aquest pronom relatiu exerceix la funció de subjecte de l'oració subordinada, el seu antecedent pot ésser un infinitiu, encara que més generalment, en aquests casos, el terme relatiu adequat és una de les locucions «cosa que o la qual cosa». Però cal saber-se adonar que en l'exemple que acabem de proposar, l'oració principal, en realitat, no conté pròpiament —volem dir, des d'un punt de vista sintàctic— cap infinitiu, car «cosir» forma part d'un temps perifràstic, «van cosir», equivalent a «cosiren». I si, tanmateix, diem que l'antecedent del pronom relatiu «que» és la frase d'infinitiu «cosir a mà», és perquè allò que s'afirma en l'oració subordinada —que encara és més difícil— no és de l'acció concreta o positiva, enunciativa en l'oració principal, sinó d'una idea abstracta, o dit altrament, de l'acció del verb en estat pur. Efectivament, podríem igualment recórrer a l'ús del relatiu simple «que» en la construcció següent, que no conté cap forma infinitiva en l'oració principal: «Ho ha cosit a mà, que encara és més difícil». L'antecedent del relatiu «que», en aquesta construcció, és ben bé la frase infinitiva «cosir a mà», no continguda en l'oració principal, però que expressa una idea que se'n desprèn. En canvi, en una construcció com «Han decidit cosir-ho a mà, cosa que ens ha sorprès molt», cal recórrer ja

a la locució relativa «cosa que» (o «la qual cosa»), és a dir, al relatiu neutre, perquè encara que l'oració principal contingui un infinitiu l'antecedent

és tota aquesta oració principal: allò que ha sorprès els qui parlen no és «cosir-ho a mà» sinó que «alguns hagin decidit cosir-ho a mà».

Si una construcció com «Ho ha cosit a mà, que és més difícil» no admet, a causa del sentit, sinó l'anàlisi que acabem d'exposar, una altra de gairebé idèntica com «Ho ha cosit a mà, que és més fàcil» admet una doble anàlisi: el terme gramatical «que» hi pot ésser considerat no solament com un pronom relatiu sinó també com una conjunció causal, cas en què la proposició equivaldria a «Ho ha cosit a mà, perquè és més fàcil».

És cert que amb un terme causal l'oració subordinada apareix desproveïda de subjecte, però ja sabem que en una llengua com és ara el català el subjecte pot ésser, i és sovint, sobreentès. Notem, encara, que en la construcció «Juguem al canari, que és més divertit», seria també possible aquesta doble anàlisi, però el sentit ens inclinaria decididament a considerar el terme «que» com un mot causal. I si diem, per exemple, «Juguem al canari, que hi tenim més traça», el verb en primera persona del plural ja indica clarament que el mot d'enllaç «que» no pot ésser sinó una conjunció de causa.